

องค์ประกอบและตัวบ่งชี้กระบวนการบริหารเพื่อพัฒนาศักยภาพนักเรียน
ด้านพหุปัญญาสู่ความสามารถเฉพาะทาง โรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

Components and Indicators of Administrative Processes for Developing
the Students' Intellectual Potential in Multiple Intelligences towards Specific
Abilities in Secondary School Under the Office of
the Basic Education Commission

ARTICLE INFO

Article history:

Received 12 February 2024

Revised 5 April 2024

Accepted 17 April 2024

Available Online 29 April 2024

จิรสุดา เรืองเพ็ง^{1,*}, รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ²,

อมลวรรณ วีระธรรมโม³ และ ศิลป์ชัย สุวรรณมณี⁴

Jirasuda Ruangpheng^{1,*}, Rungchatchadaporn Vehachart²,

Amonwan Weeratham³ and Sinchai Suwanmanee⁴

ABSTRACT

This research aims to study the components and indicators of administrative processes for developing the students' intellectual potential in multiple intelligences towards specific abilities in the secondary schools under the Office of the Basic Education Commission. The target group consisted of 8 students which using the purposive sample sampling. The components were collected from the related document and researches. The content and indicators were collected from the 8 experts who experienced the student's intellectual potential in multiple intelligences. The research tool was a semi-constructed interviews. Regarding the 5 experts evaluated the feasibility of the components and indicators of administrative processes as 60 percent as the Bloom's theory.

The research results revealed that there were 7 components and 39 indicators: 1) Vision, goals, policies, and strategies; 5 indicators 2) Organizational administrative structure; 5 indicators 3) Resource mobilization and allocation; 6 indicators 4) Curriculum development and multiple intelligences activities development; 6 indicators 5) Staff development; 5 indicators 6) Involvement of relevant stakeholders; 6 indicators and 7) Direction, guidance, monitoring, and evaluation; 6 indicators, more over, each indicator was over 60% of the criteria.

¹ หลักสูตรการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ประเทศไทย

Doctor of Education, Educational Administration, Faculty of Education, Thaksin University, Thailand.

² รองศาสตราจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ประเทศไทย

Associate Professor, Faculty of Education, Thaksin University, Thailand.

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ประเทศไทย

Assistant Professor, Faculty of Education, Thaksin University, Thailand.

⁴ อาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ประเทศไทย

Lecturer, Faculty of Education, Thaksin University, Thailand.

*Corresponding author; e-Mail address : jirasudamv@gmail.com

KEYWORDS: COMPONENTS / INDICATORS / ADMINISTRATIVE PROCESSES / MULTIPLE INTELLIGENCE / SPECIFIC ABILITIES

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้กระบวนการบริหารเพื่อพัฒนาศักยภาพนักเรียนด้านพหุปัญญาสู่ความสามารถเฉพาะทางในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้องค์ประกอบ โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา และตัวบ่งชี้โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ด้านการบริหารเพื่อพัฒนาศักยภาพนักเรียนด้านพหุปัญญา ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 8 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง จากนั้นให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารเพื่อพัฒนาศักยภาพนักเรียนด้านพหุปัญญา จำนวน 5 คน ประเมินความเป็นไปได้ขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้ โดยใช้เกณฑ์ร้อยละ 60 ขึ้นไป ตามแนวทางของบลูม (Bloom, 1968)

ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบและตัวบ่งชี้กระบวนการบริหารเพื่อพัฒนาศักยภาพนักเรียนในด้านพหุปัญญาสู่ความสามารถเฉพาะทางในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ แต่ละองค์ประกอบ มี 39 ตัวบ่งชี้ ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 ได้แก่ การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย นโยบาย และกลยุทธ์ มี 5 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบที่ 2 การจัดโครงสร้างการบริหาร มี 5 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบที่ 3 การระดมและจัดสรรทรัพยากร มี 6 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบที่ 4 การพัฒนาหลักสูตรและกิจกรรมพัฒนาพหุปัญญา มี 6 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบที่ 5 การพัฒนาบุคลากร มี 5 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบที่ 6 การสร้างการมีส่วนร่วมของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง มี 6 ตัวบ่งชี้ และองค์ประกอบที่ 7 การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล มี 6 ตัวบ่งชี้

คำสำคัญ: องค์ประกอบ / ตัวบ่งชี้ / กระบวนการบริหาร / พหุปัญญา / ความสามารถเฉพาะทาง

บทนำ

การจัดการศึกษาให้กับเด็กและเยาวชนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพได้นั้น ต้องคำนึงถึงศักยภาพที่แตกต่างกันของเด็กด้วย เนื่องจากตามธรรมชาติของเด็กทุกคนล้วนมีศักยภาพที่แตกต่างกัน สอดคล้องกับทฤษฎีพหุปัญญา (Theory of Multiple Intelligences) ตามแนวคิดของการ์เดนเนอร์ (Gardner, 2011) ได้อธิบายให้เห็นถึงความสามารถที่หลากหลายของมนุษย์ว่าสติปัญญาของมนุษย์มีหลายด้านที่มีความสำคัญเท่าเทียมกัน ขึ้นอยู่กับว่าใครจะโดดเด่นในด้านไหนบ้าง ซึ่งแต่ละด้านผสมผสานกันแสดงออกมาเป็นความสามารถในเรื่องใด เป็นลักษณะเฉพาะตัวของแต่ละคนไป ถือเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นทั่วโลก โดยในทุก ๆ ประเทศจะมีกลุ่มบุคคลที่มีศักยภาพสูงโดดเด่นเหนือกว่าบุคคลในวัยเดียวกันอยู่จำนวนหนึ่ง เรียกว่าเด็กปัญญาเลิศหรือเด็กที่มีความสามารถพิเศษ (Gifted Child) ซึ่งผลการวิจัยของประเทศต่าง ๆ มีข้อค้นพบที่ตรงกันว่า หากเด็กเหล่านี้ได้รับการเอาใจใส่ดูแล มีการพัฒนาความสามารถอย่างถูกต้องเหมาะสมตั้งแต่วัยเยาว์ ความสามารถที่โดดเด่นในหลากหลายสาขาที่เกิดขึ้นในแต่ละบุคคล จะนำไปสู่การสร้างสรรคผลงานที่มีคุณประโยชน์อย่างอนันต์ต่อสังคม (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2563)

จากหลักการที่ว่าเด็กทุกคนล้วนมีศักยภาพที่แตกต่างกัน ดังนั้นการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงต้องสามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนทุกคน เพื่อให้ผู้เรียนได้ค้นพบศักยภาพของตนเอง เพื่อที่จะได้พัฒนาให้มีความเป็นเลิศตามอัจฉริยภาพของผู้เรียนแต่ละบุคคล (นรรณธรรณ หมอแก่ง, 2563) และด้วยศักยภาพที่แตกต่างกันของผู้เรียนดังกล่าวมาข้างต้น ทำให้รัฐบาลได้ออกกฎหมาย นโยบาย และแผนพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ เพื่อให้เด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษในด้านต่าง ๆ ที่ไม่ได้เน้นเฉพาะด้านวิชาการ ได้รับการพัฒนาจนบรรลุศักยภาพสูงสุดของแต่ละบุคคล (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2563) จากการให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ เพื่อให้เด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษในด้านต่าง ๆ ได้รับการพัฒนาจนบรรลุศักยภาพสูงสุดของแต่ละบุคคล ทำให้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้จัดตั้งโครงการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนที่มีความสามารถ

พิเศษขึ้น เพื่อสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570) แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560-2579) และแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ (พ.ศ. 2566-2570) อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาข้อมูลการจัดโครงการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนที่มีความสามารถพิเศษของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศไทยที่ผ่านมา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) พบปัญหาที่สำคัญ คือ โรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนทั่วไป ทำให้การส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษไม่ได้รับความสนใจเท่าที่ควร อีกทั้งคนทั่วไปยังมีความเข้าใจผิดว่าเด็กเหล่านี้เป็นเด็กที่เรียนดีเยี่ยม มีเชาวน์ปัญญาสูง สามารถจัดการและช่วยเหลือตนเองได้อยู่แล้ว ไม่จำเป็นต้องเอาใจใส่เป็นพิเศษ หรือได้รับคำแนะนำจากบุคคลรอบข้าง จากพ่อแม่ และครูอาจารย์ ทั้งที่ความเป็นจริงเด็กที่มีความสามารถพิเศษเหล่านี้ หากไม่ได้รับการเอาใจใส่ดูแลและพัฒนาศักยภาพอย่างถูกต้องเหมาะสมตั้งแต่เยาว์วัย ความเป็นอัจฉริยภาพ อาจไม่เกิดขึ้นได้เลย และอาจหายไปในที่สุด นับเป็นการสูญเสียทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่ายิ่งต่อการพัฒนาประเทศไปอย่าง น่าเสียดาย ยิ่งไปกว่านั้นอาจทำให้เกิดกลุ่มนี้เกิดปัญหาทางจิตใจ รู้สึกเก็บกด คับข้องใจ หรือมีพฤติกรรมเบี่ยงเบน อาจใช้ความรู้ความสามารถไปในทางที่ผิด กลายเป็นปัญหาสังคม ทั้งที่เด็กกลุ่มนี้มีศักยภาพพอที่จะสร้างความเป็นอัจฉริยภาพ ในศาสตร์สาขาต่าง ๆ และเป็นผู้นำทางสังคมได้

ปัญหาที่สำคัญอีกประการหนึ่งของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียนที่มีความสามารถพิเศษของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ ปัญหาในด้านการบริหารจัดการ ซึ่งจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียนที่มีความสามารถพิเศษของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีปัญหาและอุปสรรคที่ต้องการแก้ไขหลายประการ ทั้งในด้านโครงสร้าง ระบบ และกลไกในการบริหารจัดการ หรือด้านองค์ความรู้ ที่ผู้บริหาร ครู และผู้เกี่ยวข้องยังมีความเข้าใจผิดและไม่ทราบแนวทางที่ถูกต้องเหมาะสมในด้านการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษ อีกทั้งยังขาดแคลนทรัพยากรทางการจัดการศึกษา โดยเฉพาะบุคลากรที่มีความรู้ และประสบการณ์ ซึ่งสอดคล้องกับรายงานวิจัยของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2563) ที่ได้ระบุถึงปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินการเกี่ยวกับผู้มีความสามารถพิเศษในประเทศไทย พบว่า มีปัญหาและอุปสรรค คือ ปัญหาขาดบุคลากรที่มีความรู้ นโยบายของส่วนกลางไม่ชัดเจน ขาดทรัพยากร อาคารสถานที่ สื่อวัสดุอุปกรณ์การศึกษาด้านการบริหารจัดการไม่ดีพอ หลักสูตรไม่ยืดหยุ่น การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองน้อย ไม่มีเกณฑ์การพิจารณาคัดแยกเด็กและการวัดประเมินผลที่ดี และไม่มีความหมายและระเบียบที่เอื้อให้มีการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ

จากความสำคัญของการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาศักยภาพนักเรียนด้านพหุปัญญาสู่ความสามารถเฉพาะทางของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่จะทำให้นักเรียนเหล่านี้ได้รับการเอาใจใส่ดูแล มีการพัฒนาความสามารถอย่างถูกต้องเหมาะสม ซึ่งความสามารถที่โดดเด่นในนักเรียนแต่ละคน จะนำไปสู่การสร้างสรรค์ผลงานที่มีคุณประโยชน์อย่างอนันต์ต่อสังคมได้ แต่พบว่าการจัดการศึกษาดังกล่าวที่ผ่านมายังมีปัญหาและอุปสรรคอยู่หลายประการ โดยเฉพาะปัญหาด้านกระบวนการบริหาร ซึ่งหลาย ๆ โรงเรียนยังขาดแนวทางหรือวิธีการในการบริหารจัดการ ไม่ทราบว่าการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาศักยภาพนักเรียนด้านพหุปัญหานั้น ควรดำเนินการจัดการในด้านใดบ้าง และมีวิธีการดำเนินการอย่างไร และที่ผ่านมายังไม่พบงานวิจัยที่ได้ศึกษาถึงกระบวนการบริหารเพื่อพัฒนาศักยภาพนักเรียนด้านพหุปัญญา ดังนั้นงานวิจัยนี้จึงได้ศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้กระบวนการบริหารเพื่อพัฒนาศักยภาพนักเรียนด้านพหุปัญญาสู่ความสามารถเฉพาะทางของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเป็นข้อมูลให้กับผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานด้านการบริหารเพื่อพัฒนาศักยภาพนักเรียนด้านพหุปัญญา ทำให้นักเรียนมีความสามารถเฉพาะทางที่เป็นเลิศตามอัจฉริยภาพของแต่ละบุคคล

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้กระบวนการบริหารเพื่อพัฒนาศักยภาพนักเรียนด้านพหุปัญญาสู่ความสามารถเฉพาะทาง โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

วิธีการวิจัย

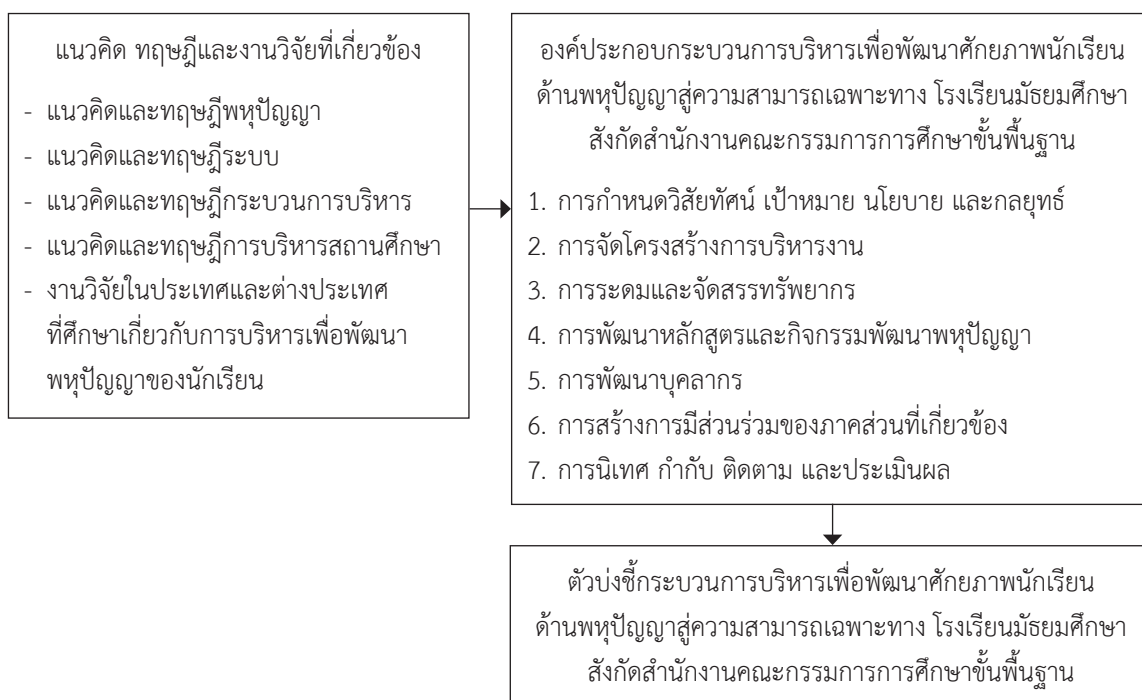
ผู้ให้ข้อมูลและแหล่งข้อมูล

1. ผู้วิจัยกำหนดองค์ประกอบกระบวนการบริหารเพื่อพัฒนาศักยภาพนักเรียนด้านพหุปัญญาสู่ความสามารถเฉพาะทาง โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ ซึ่งได้จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องทั้งประเภทหนังสือ ตำรา รายงานการวิจัยโดยนิตินิต นักศึกษา และนักวิชาการในมหาวิทยาลัยและหน่วยงานต่าง ๆ รวมทั้งทุกประเภทของเอกสาร จำนวน 20 เรื่อง จากแหล่งข้อมูลห้องสมุดมหาวิทยาลัยทักษิณ และเว็บไซต์ออนไลน์ โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาคัดเลือกเอกสารที่นำมาศึกษาเป็นเอกสารที่มีการศึกษามาแล้วไม่เกิน 8 ปี (พ.ศ. 2560-2567)

2. สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 8 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Selection Interview Protocol) ซึ่งกำหนดผู้ทรงคุณวุฒิแบบเจาะจง (Purposive Selection) เพื่อให้ได้มาซึ่งตัวบ่งชี้กระบวนการบริหารเพื่อพัฒนาศักยภาพนักเรียนด้านพหุปัญญาสู่ความสามารถเฉพาะทาง โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งประกอบด้วย นักวิชาการหรืออาจารย์มหาวิทยาลัย จำนวน 2 คน ผู้บริหารการศึกษาที่กำลังดูแล มีบทบาท และ / หรือมีประสบการณ์ส่งเสริมสนับสนุนการบริหารการศึกษา จำนวน 2 คน ผู้บริหารสถานศึกษามีประสบการณ์บริหารโครงการห้องเรียนพิเศษของโรงเรียนมัธยมศึกษา ไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน และครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป มีประสบการณ์จัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษในโรงเรียนมัธยมศึกษา อย่างน้อย 10 ปี จำนวน 2 คน

3. ประเมินความเป็นไปได้ขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้กระบวนการบริหารเพื่อพัฒนาศักยภาพนักเรียนด้านพหุปัญญาสู่ความสามารถเฉพาะทาง โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ และ / หรือประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารเพื่อพัฒนาศักยภาพนักเรียนด้านพหุปัญญาสู่ความสามารถเฉพาะทาง ซึ่งใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) จำนวน 5 คน ประกอบด้วย นักวิชาการหรืออาจารย์มหาวิทยาลัย จำนวน 1 คน ผู้บริหารการศึกษา ที่กำลังดูแล มีบทบาท และ / หรือมีประสบการณ์ส่งเสริมสนับสนุนการบริหารการศึกษา จำนวน 1 คน ผู้บริหารสถานศึกษามีประสบการณ์บริหารโครงการห้องเรียนพิเศษของโรงเรียนมัธยมศึกษา ไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน และครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป มีประสบการณ์ทางการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษในโรงเรียนมัธยมศึกษา อย่างน้อย 10 ปี จำนวน 2 คน

กรอบแนวคิด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์และแบบประเมิน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นแบบสัมภาษณ์การวิจัยในระยะที่ 1 ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Selection Interview Protocol) เพื่อให้ได้มาซึ่งตัวบ่งชี้กระบวนการบริหารเพื่อพัฒนาศักยภาพนักเรียนด้านพหุปัญญาสู่ความสามารถเฉพาะทาง โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วยวิธีการสร้างเครื่องมือ ดังนี้ 1) ศึกษา วิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดและทฤษฎีพหุปัญญา แนวคิดและทฤษฎีระบบแนวคิดและทฤษฎีกระบวนการบริหาร แนวคิดและทฤษฎีการบริหารสถานศึกษา งานวิจัยในประเทศและต่างประเทศที่ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารเพื่อพัฒนาพหุปัญญาของนักเรียนด้านพหุปัญญาสู่ความสามารถเฉพาะทาง 2) ยกร่างแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างภายใต้องค์ประกอบ 7 องค์ประกอบหลัก 3) เสนอร่างแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างต่อคณะกรรมการ ที่ปรึกษาคุณวุฒิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของเครื่องมือ 4) ปรับปรุงร่างแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการที่ปรึกษาคุณวุฒิพนธ์ แล้วนำไปสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 8 คน และ 5) เนื้อหาประเด็นในการสัมภาษณ์ครอบคลุมเกี่ยวกับตัวบ่งชี้กระบวนการบริหารเพื่อพัฒนาศักยภาพนักเรียนด้านพหุปัญญาสู่ความสามารถเฉพาะทาง โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยองค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อยอะไรบ้าง มีประเด็นต่อไปนี้ คือ (1) กระบวนการบริหารเพื่อพัฒนาศักยภาพนักเรียนด้าน พหุปัญญาสู่ความสามารถเฉพาะทาง โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยองค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อยอะไรบ้าง (2) ท่านคิดว่าองค์ประกอบย่อยเกี่ยวกับกระบวนการบริหารเพื่อพัฒนาศักยภาพนักเรียนด้านพหุปัญญาสู่ความสามารถเฉพาะทาง โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีตัวบ่งชี้อะไรบ้าง ที่นำไปสู่การพัฒนาศักยภาพนักเรียนด้านพหุปัญญา

2. แบบประเมินความเป็นไปได้ขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้กระบวนการบริหารเพื่อพัฒนาศักยภาพนักเรียนด้านพหุปัญญาสู่ความสามารถเฉพาะทาง โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีวิธีการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมิน ดังนี้ 1) ศึกษาวรรณกรรมเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ 2) จัดทำร่างแบบประเมิน ตามหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างแบบประเมิน โดยนำองค์ประกอบและตัวบ่งชี้กระบวนการบริหารเพื่อพัฒนาศักยภาพนักเรียนด้านพหุปัญญาสู่ความสามารถเฉพาะทางที่ได้จากการสัมภาษณ์ในการวิจัยระยะที่ 1 มาจัดทำแบบประเมิน จำนวน 39 ข้อ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้ คะแนน +1 หมายถึง แน่ใจว่าองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ที่มีความเป็นไปได้ และคะแนน 0 หมายถึง ไม่แน่ใจ ว่าองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ที่มีความเป็นไปได้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) 3) ส่งร่างแบบประเมินให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา แล้วนำมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) กำหนดเกณฑ์ค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.50 ถึง 1.00 ปรากฏว่า พบว่า ตัวบ่งชี้กระบวนการบริหารเพื่อพัฒนาศักยภาพนักเรียนด้านพหุปัญญาสู่ความสามารถเฉพาะทางในทุกตัวบ่งชี้ มีค่าดัชนี ความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.50-1.00 แสดงว่าข้อคำถามมีความตรงตามเนื้อหา สามารถวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) 4) ปรับปรุงร่างแบบประเมินตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ 5) นำร่างแบบประเมินไปทดลองใช้กับผู้อำนวยการโรงเรียน / รองผู้อำนวยการโรงเรียน และครูผู้พัฒนานักเรียนด้านพหุปัญญา / ผู้รับผิดชอบโครงการห้องเรียนพิเศษของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 30 คน แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson Methods) (กลียา วานิชย์บัญชา, 2561) กำหนดเกณฑ์ค่าความเชื่อมั่น ไม่ต่ำกว่า 0.70 ปรากฏว่า ร่างแบบประเมินมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.816 แสดงว่าร่างแบบประเมินมีความน่าเชื่อถือสามารถนำไปใช้ได้ และ 6) จัดทำแบบประเมินฉบับสมบูรณ์นำไปเก็บข้อมูลกับผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารเพื่อพัฒนาศักยภาพนักเรียนด้านพหุปัญญา จำนวน 5 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลที่เผยแพร่ จากหนังสือ เอกสาร ตำรา รายงานการวิจัยโดยนิต นักศึกษาและนักวิชาการ ในมหาวิทยาลัยและหน่วยงานต่าง ๆ แหล่งข้อมูลที่ได้จากห้องสมุดมหาวิทยาลัยทักษิณ และเว็บไซต์ ข้อมูล ประกอบด้วย

แนวคิดและทฤษฎีปัญหา แนวคิดและทฤษฎีระบบ แนวคิดและทฤษฎีกระบวนการบริหาร แนวคิดและทฤษฎีการบริหารสถานศึกษา และงานวิจัยในประเทศและต่างประเทศที่ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารเพื่อพัฒนาปัญหาของนักเรียนด้านพหุปัญญาสู่ความสามารถเฉพาะทาง แล้วจึงนำมาวิเคราะห์เพื่อกำหนดเป็นองค์ประกอบกระบวนการบริหารเพื่อพัฒนาศักยภาพนักเรียนด้านพหุปัญญาสู่ความสามารถเฉพาะทาง โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 8 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเพื่อให้ได้มาซึ่งตัวบ่งชี้กระบวนการบริหารเพื่อพัฒนาศักยภาพนักเรียนด้านพหุปัญญาสู่ความสามารถเฉพาะทาง โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีการดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1) ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ ไปยังผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน เพื่อขออนุญาตและแจ้งความประสงค์ในการขอสัมภาษณ์ในหัวข้อที่กำหนด พร้อมกับส่งแบบสัมภาษณ์ให้กับแต่ละท่านล่วงหน้า

2) นัดหมายวัน เวลา และสถานที่สำหรับการสัมภาษณ์

3) ดำเนินการสัมภาษณ์ตามวัน เวลา และสถานที่ที่นัดหมาย ในลักษณะการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Selection Interview) โดยประเด็นที่สัมภาษณ์เกี่ยวข้องกับตัวบ่งชี้ของกระบวนการบริหารเพื่อพัฒนาศักยภาพนักเรียนด้านพหุปัญญาสู่ความสามารถเฉพาะทาง โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้ผู้วิจัยจะทำการสังเกตและจดบันทึกควบคู่กับการสัมภาษณ์ด้วย

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบประเมิน

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบประเมินความเป็นไปได้ขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้กระบวนการบริหารเพื่อพัฒนาศักยภาพนักเรียนด้านพหุปัญญาสู่ความสามารถเฉพาะทาง โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารเพื่อพัฒนาศักยภาพนักเรียนด้านพหุปัญญา จำนวน 5 คน ตามขั้นตอน ดังนี้

1) เสนอคำร้องต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ ให้ออกหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบประเมินไปยังผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน

2) ส่งแบบประเมิน พร้อมหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบประเมิน รวมทั้งซองจดหมายติดแสตมป์เจ้าหน้าที่ผู้วิจัย ไปยังกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

3) ตรวจสอบการส่งคืนแบบประเมินจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญตามระยะเวลาที่กำหนด พร้อมโทรศัพท์ติดตามกรณีไม่ได้รับแบบประเมินกลับจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ หากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญไม่ได้รับแบบประเมิน ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบประเมินพร้อมทั้งซองจดหมายติดแสตมป์เจ้าหน้าที่ผู้วิจัย ไปยังกลุ่มผู้เชี่ยวชาญอีกครั้งหนึ่ง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากแหล่งต่าง ๆ มาวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การวิเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมากำหนดเป็นองค์ประกอบหลักเพื่อพัฒนาศักยภาพนักเรียนด้านพหุปัญญาสู่ความสามารถเฉพาะทาง โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) การลดทอนข้อมูลการสร้างข้อมูลสรุป

2. การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์ในระยะที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างที่สร้างขึ้นตามกรอบแนวคิด เพื่อต้องการทราบตัวบ่งชี้กระบวนการบริหารกระบวนการบริหารเพื่อพัฒนาศักยภาพนักเรียนด้านพหุปัญญาสู่ความสามารถเฉพาะทาง โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) การลดทอนข้อมูลการสร้างข้อมูลสรุป

3. การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้กระบวนการบริหารเพื่อพัฒนาศักยภาพนักเรียนด้านพหุปัญญาสู่ความสามารถเฉพาะทาง โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเป็นแบบประเมินชนิดเลือกตอบ โดยใช้เกณฑ์ร้อยละ 60 ขึ้นไป ตามแนวทางของบลูม (Bloom, 1968) โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ค่าสถิติร้อยละ (Percentage) รวมทั้งการปรับรายละเอียดองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ตามข้อเสนอแนะผู้เชี่ยวชาญ

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้กระบวนการบริหารเพื่อพัฒนาศักยภาพนักเรียนด้านพหุปัญญาสู่ความสามารถเฉพาะทาง โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า องค์ประกอบกระบวนการบริหารเพื่อพัฒนาศักยภาพนักเรียนด้านพหุปัญญาสู่ความสามารถเฉพาะทาง โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ และจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 8 คน พบว่า ตัวบ่งชี้ในแต่ละองค์ประกอบ มี 39 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย นโยบาย และกลยุทธ์ มี 5 ตัวบ่งชี้ คือ (1) กำหนดวิสัยทัศน์ และเป้าหมายของการพัฒนาศักยภาพนักเรียนให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และเป้าหมายของโรงเรียน (2) สร้างค่านิยมร่วมและวิสัยทัศน์ร่วมในการพัฒนาพหุปัญญาของนักเรียน ระหว่างผู้บริหาร ครูผู้สอน และบุคลากรทางการศึกษา (3) กำหนดนโยบาย กลยุทธ์ที่ชัดเจนเพื่อเป็นแนวทางและวิธีปฏิบัติที่ดี ในการนำไปสู่การจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ (4) ผู้บริหารชี้แจงนโยบายการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาพหุปัญญาของนักเรียนให้บุคลากรทุกคนรับทราบ อย่างมีจิตวิทยา และมีศิลปะในการสื่อสาร และ (5) จัดทำแผนงานเพื่อการพัฒนาและส่งเสริมพหุปัญญาของนักเรียน 2) การจัดโครงสร้างการบริหาร มี 5 ตัวบ่งชี้ คือ (1) กำหนดรูปแบบองค์กรที่มีกฎ ระเบียบ และข้อกำหนดต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติงานของบุคลากรให้มุ่งสู่เป้าหมายร่วมกัน (2) จัดโครงสร้างการบริหารงานแบบมีความยืดหยุ่น และสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์ (3) กำหนดขั้นตอนให้บุคลากรทุกคนทราบถึงบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาพหุปัญญาของนักเรียน (4) กำหนดโครงสร้างการบริหารในลักษณะของสายการบังคับบัญชา โดยผู้บังคับบัญชามอบหมายอำนาจหน้าที่ที่ชัดเจนกันลงไป และ (5) จัดรวบรวมกระบวนการทำงานต่าง ๆ เกี่ยวกับการพัฒนาพหุปัญญาของนักเรียน ให้เข้ามาอยู่ในหน่วยงานใหญ่เดียวกัน ทำงานร่วมกัน 3) การระดมและจัดสรรทรัพยากร มี 6 ตัวบ่งชี้ คือ (1) ระดมเงินทุนจากผู้ปกครองในการทำกิจกรรมเสริมหลักสูตร (2) จัดทำแผนการจัดกิจกรรมพิเศษต่าง ๆ เพื่อหาทุนหรือรายได้ สำหรับการจัดการเรียนการสอนเพิ่มเติมจากหลักสูตรปกติ (3) ขอรับทุนสนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ (4) สนับสนุนงบประมาณ สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก แก่นักเรียนกลุ่มตัวแทนแข่งขัน (5) ส่งเสริมงบประมาณสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนอย่างเพียงพอ และ (6) จัดสรรงบประมาณ ทุนการศึกษา เงินรางวัล เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจแก่นักเรียนที่สร้างชื่อเสียงให้กับโรงเรียน 4) การพัฒนาหลักสูตรและกิจกรรมพัฒนาพหุปัญญา มี 6 ตัวบ่งชี้ คือ (1) พัฒนาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพบนฐานพหุปัญญา (2) สร้างหลักสูตรการพัฒนาพหุปัญญาในสถานศึกษา (3) พัฒนาหลักสูตรพหุปัญญาและบริหารจัดการศึกษาหลักสูตรให้ได้มาตรฐานเพื่อความเป็นเลิศ (4) จัดทำธนาคารหน่วยกิต (Credit Bank) ทางอินเทอร์เน็ต เพื่อแลกเปลี่ยนบทเรียนความรู้ต่าง ๆ สำหรับนักเรียน (5) จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาพหุปัญญาของนักเรียน (6) จัดโครงการ / กิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านทักษะทางสังคม ทักษะชีวิต ควบคู่กับคุณธรรม จริยธรรม ให้กับนักเรียน 5) การพัฒนาบุคลากร มี 5 ตัวบ่งชี้ คือ (1) จัดอบรมครู บุคลากร ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนา พหุปัญญาของนักเรียน (2) สนับสนุนให้ครูได้พัฒนาความรู้ความสามารถเฉพาะด้านตามความสนใจ และพัฒนาเทคนิควิธีการสอน (3) ส่งเสริมการเรียนรู้แก่ครูด้านการประเมินผลนักเรียน (4) สร้างขวัญกำลังใจให้เกิดขึ้นแก่บุคลากร และ (5) สนับสนุน ส่งเสริม หรือมีรางวัลตอบแทนพิเศษให้ครูที่ทุ่มเท ดูแลเอาใจใส่กับนักเรียนอย่างใกล้ชิด 6) การสร้างการมีส่วนร่วมของภาคส่วน ที่เกี่ยวข้อง มี 6 ตัวบ่งชี้ คือ (1) ผู้บริหารมุ่งเน้นการบริหารโดยให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม (2) สร้างเครือข่ายผู้ปกครองให้มีการส่งเสริมผู้เรียนตามพหุปัญญา (3) ร่วมมือกับผู้ปกครองในการออกแบบกิจกรรมที่เน้นการพัฒนาพัฒนาพหุปัญญาของนักเรียน (4) สร้างเครือข่ายความร่วมมือจากสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศ (5) ประสานความร่วมมือระหว่างบ้านและโรงเรียน เพื่อช่วยกันส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาพหุปัญญาให้นักเรียน และ (6) ใช้เครือข่ายผู้ปกครองรุ่นพี่ศิษย์เก่า มาถ่ายทอดประสบการณ์ และให้ความรู้เพิ่มเติมแก่นักเรียนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ และ 7) การนิเทศกำกับ ติดตาม และประเมินผล มี 6 ตัวบ่งชี้ ดังนี้ (1) นิเทศบุคลากรให้สามารถปฏิบัติงานได้ตามเป้าหมายที่กำหนด โดยการประชุม สัมมนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ (2) กำกับการดำเนินงานโครงการพัฒนาพหุปัญญาของนักเรียนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (3) จัดทำแผนระบบการติดตามงานด้านการพัฒนาพหุปัญญาของนักเรียน (4) จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานของบุคลากร ผลงานการเข้าร่วมแข่งขันทักษะของนักเรียน และผลการดำเนินโครงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาพหุปัญญาของนักเรียน (5) ประเมินสรุปผลกิจกรรมการพัฒนาพหุปัญญาของนักเรียนทุก 3 เดือน 6 เดือน และประจำปี และ (6) นำผลการดำเนินงานการจัดกิจกรรมพัฒนาพหุปัญญาของนักเรียน มาพัฒนาและปรับปรุงการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ

อภิปรายผล

การศึกษาขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้กระบวนการบริหารเพื่อพัฒนาศักยภาพนักเรียนด้านพหุปัญญาสู่ความสามารถเฉพาะทาง โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ คือ (1) การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย นโยบาย และกลยุทธ์ (2) การจัดโครงสร้างการบริหารงาน (3) การระดมและจัดสรรทรัพยากร (4) การพัฒนาหลักสูตรและกิจกรรมพัฒนาพหุปัญญา (5) การพัฒนาบุคลากร (6) การสร้างการมีส่วนร่วมของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และ (7) การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย นโยบาย และกลยุทธ์ มี 5 ตัวบ่งชี้ โดยตัวบ่งชี้ดังกล่าวเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญสำหรับการบริหารเพื่อพัฒนาศักยภาพนักเรียนด้านพหุปัญญาสู่ความสามารถเฉพาะทาง โดยโรงเรียนต้องกำหนดวิสัยทัศน์ และเป้าหมายของการพัฒนาศักยภาพนักเรียนให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และเป้าหมายของโรงเรียน มีการสร้างค่านิยมร่วมและวิสัยทัศน์ร่วมในการพัฒนาพหุปัญญาของนักเรียน ระหว่างผู้บริหาร ครูผู้สอน และบุคลากรทางการศึกษา กำหนดนโยบาย กลยุทธ์ ที่ชัดเจน เพื่อเป็นแนวทางและวิธีปฏิบัติที่ดีในการนำไปสู่การจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ โดยผู้บริหารจำเป็นต้องชี้แจงนโยบายการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาพหุปัญญาของนักเรียนให้บุคลากรทุกคนรับทราบ อย่างมีจิตวิทยา และมีศิลปะ ในการสื่อสาร และมีการจัดทำแผนงานเพื่อการพัฒนาและส่งเสริมพหุปัญญาของนักเรียน ทั้งนี้การที่กำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย นโยบาย และกลยุทธ์ เป็นหนึ่งในกระบวนการบริหารที่สำคัญ อาจเนื่องมาจากการกำหนดวิสัยทัศน์ และเป้าหมายสามารถบอกถึงทิศทางของการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจน ช่วยให้สมาชิกทุกคนรู้ว่าแต่ละคนมีความสำคัญต่อการมุ่งไปสู่จุดหมายปลายทาง และรู้ว่าทำอะไร ทำไม่ต้องทำ ทำอย่างไร และทำเมื่อใด เพื่อให้การปฏิบัติงานประสบความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีกระบวนการบริหารที่ว่า กระบวนการบริหารเป็นการดำเนินการโดยนำปัจจัยหรือทรัพยากรทางการบริหารต่าง ๆ มาใช้อย่างเป็นระบบ เพื่อให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพและบรรลุตามเป้าหมายของการบริหารสถานศึกษาให้มีคุณภาพ กระบวนการในการบริหารจะต้องคำนึงถึงหลักการและทฤษฎีทางการบริหาร และนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับวิสัยทัศน์ และเป้าหมายของสถานศึกษา (วิเศษ ขวาระนอง, 2562) และยังสอดคล้องกับแนวคิดของ เฉลียว ยาจันทร (2556) กล่าวว่า นโยบายและกลยุทธ์เป็นสิ่งที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับการบริหาร เพราะเป็นเครื่องบ่งชี้ทิศทางในการบริหารงาน และเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารพิจารณาใช้เพื่อการตัดสินใจสั่งการ การบริหารงานโดยปราศจากนโยบายและกลยุทธ์ย่อมเป็นสิ่งที่ไปไม่ได้ เพราะนโยบายและกลยุทธ์เกิดจากวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของการบริหาร นโยบายและกลยุทธ์จึงมีความสำคัญต่อการบริหาร และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วัฒนา อุปพงษ์ (2558) พบว่า การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และนโยบายที่ชัดเจน เป็นหนึ่งในกระบวนการที่สำคัญของการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อการส่งเสริมพหุปัญญาของนักเรียน โรงเรียนเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2. การจัดโครงสร้างการบริหารงาน มี 5 ตัวบ่งชี้ โดยตัวบ่งชี้ดังกล่าวเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญสำหรับการบริหารเพื่อพัฒนาศักยภาพนักเรียนด้านพหุปัญญาสู่ความสามารถเฉพาะทาง โดยการจัดโครงสร้างการบริหารนั้นควรกำหนดรูปแบบองค์กรที่มีกฎ ระเบียบ และข้อกำหนดต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติงานของบุคลากรให้มุ่งสู่เป้าหมายร่วมกัน มีการจัดโครงสร้างการบริหารงานแบบมีความยืดหยุ่น และสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์ โดยกำหนดขั้นตอนให้บุคลากรทุกคนทราบถึงบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาพหุปัญญาของนักเรียน กำหนดโครงสร้างการบริหาร ในลักษณะของสายการบังคับบัญชา โดยผู้บังคับบัญชามอบหมายอำนาจหน้าที่ที่ชัดเจนลงให้ และมีการจัดรวบรวมกระบวนการทำงานต่าง ๆ เกี่ยวกับการพัฒนาพหุปัญญาของนักเรียน ให้เข้ามาอยู่ในหน่วยงานใหญ่เดียวกัน ทำงานร่วมกัน ทั้งนี้การที่การจัดโครงสร้างการบริหารงานเป็นหนึ่งในกระบวนการบริหารที่สำคัญ อาจเนื่องมาจากโครงสร้างการบริหารงาน จะเป็นตัวกำหนดกิจกรรมจะแสดงถึงรูปแบบของกฎระเบียบและข้อกำหนดว่ากิจกรรมใดควรทำและกิจกรรมใดที่ไม่ควรทำ เพื่อเป็นแนวทางให้กับบุคลากรในการปฏิบัติงาน การจัดโครงสร้างการบริหารงานที่มีความเหมาะสมจึงนำไปสู่การปฏิบัติงาน ที่ประสบผลสำเร็จได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีการบริหารสถานศึกษาที่ว่า การบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เกิดจากการจัดโครงสร้างการบริหารที่มีความเหมาะสม องค์กรที่ผ่านการจัดระบบระเบียบและโครงสร้างการบริหารงานไว้เป็นอย่างดี มีความสำคัญต่อการบริหารงานอย่างมาก ทำให้รู้ว่าใครจะทำอะไร ที่ไหน ไรงานหรือขึ้นตรงต่อผู้ใด มีประเด็นความสำคัญ คือ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพโดยรวมในการดำเนินกิจกรรม เพื่อความชัดเจนในการกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ กฎ ระเบียบ เพื่อความเป็นเอกภาพของการบังคับบัญชา และสั่งการ (ฤทัยรัตน์ แสนศิลา, 2557) และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริกานต์ ทิพย์ภักดี (2564) พบว่า การจัดโครงสร้าง

การบริหารตามหน้าที่หลักและการแบ่งงานตามความเชี่ยวชาญเหมาะสม เป็นหนึ่งในกระบวนการที่สำคัญของการบริหารจัดการ ห้องเรียนพิเศษของโรงเรียนระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง และงานวิจัยของ แวม์สนะห์ แส๊ะเต็ง (2565) พบว่า การจัดโครงสร้างการบริหารเป็นกระบวนการที่สำคัญของการบริหารสถานศึกษาแบบบูรณาการ สู่หุปัญญา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนบ้านประจัน

3. การระดมและจัดสรรทรัพยากร มี 6 ตัวบ่งชี้ โดยตัวบ่งชี้ดังกล่าวเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญสำหรับการบริหารเพื่อ พัฒนาศักยภาพนักเรียนด้านหุปัญญาสู่ความสามารถเฉพาะทาง โดยการระดมทรัพยากรนั้นควรระดมเงินทุนจากผู้ปกครองใน การทำกิจกรรมเสริมหลักสูตร มีการจัดทำแผนการจัดกิจกรรมพิเศษต่าง ๆ เพื่อหาทุนหรือรายได้ สำหรับการจัดการเรียนการสอน เพิ่มเติมจากหลักสูตรปกติ รวมถึงขอรับทุนสนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ สำหรับการจัดสรรทรัพยากรที่ระดมได้นั้น ทางโรงเรียน ควรสนับสนุนงบประมาณ สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก แก่นักเรียนกลุ่มตัวแทนแข่งขัน ส่งเสริมงบประมาณสนับสนุนการจัด การเรียนการสอนอย่างเพียงพอ และจัดสรรงบประมาณ ทุนการศึกษา เงินรางวัล เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจแก่นักเรียนที่สร้าง ชื่อเสียงให้กับโรงเรียน ทั้งนี้การที่การระดมและจัดสรรทรัพยากรเป็นหนึ่งในกระบวนการบริหารที่สำคัญ อาจเนื่องมาจากการ บริหารเพื่อพัฒนาศักยภาพนักเรียนด้านหุปัญญาสู่ความสามารถเฉพาะทางนั้น จำเป็นต้องใช้ทรัพยากรมากมาย ซึ่งในบางกรณี โรงเรียนบางแห่งอาจไม่มีทรัพยากรมากพอสำหรับการบริหาร จึงจำเป็นต้องมีการระดมทรัพยากรและมีการจัดสรรทรัพยากร ที่ได้อย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีการบริหารสถานศึกษาที่ว่า การบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ นั้นจำเป็นต้องมีการระดมและจัดสรรทรัพยากรเพื่อนำมาใช้ในการบริหาร ซึ่งสถานศึกษาสามารถระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการ ศึกษา โดยการแสวงหาทรัพยากรจากชุมชนเข้ามามีการจัดการศึกษา เช่น การขอรับบริจาคทรัพย์สิน อาคาร พื้นที่ เงินทุน แรงงาน และภูมิปัญญาท้องถิ่นในการสนับสนุนการจัดการศึกษา (นันทยา โสภณสรัญญา, 2552) และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วีรชน บัวพันธ์ (2562) พบว่า การระดมความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่าง ๆ เป็นหนึ่งในกระบวนการที่สำคัญของการบริหารโรงเรียน สู่ความเป็นเลิศ ด้านการจัดการเรียนการสอนหุ่นยนต์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และงานวิจัยของ นรารักษ์ ประจวบพร (2562) พบว่า หนึ่งในกระบวนการบริหารที่สำคัญของการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาสู่ความเป็นเลิศ ด้านการอ่านในเขตพื้นที่การศึกษาภาคตะวันออก คือ การสรรหาและจัดสรรทรัพยากร

4. การพัฒนาหลักสูตรและกิจกรรมพัฒนาหุปัญญา มี 5 ตัวบ่งชี้ โดยตัวบ่งชี้ดังกล่าวเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญสำหรับ การบริหารเพื่อพัฒนาศักยภาพนักเรียนด้านหุปัญญาสู่ความสามารถเฉพาะทาง โดยการพัฒนาศักยภาพนั้นทางโรงเรียนจำเป็นต้องพัฒนาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพบนฐานหุปัญญา มีการสร้างหลักสูตรการพัฒนาหุปัญญา ในสถานศึกษา และพัฒนาหลักสูตรให้ได้มาตรฐานเพื่อความเป็นเลิศ อาจมีการจัดทำธนาคารหน่วยกิต (Credit Bank) ทาง อินเทอร์เน็ต เพื่อแลกเปลี่ยนบทเรียนความรู้ต่าง ๆ สำหรับนักเรียน สำหรับการจัดกิจกรรมพัฒนาหุปัญญานั้น ทางโรงเรียนควร จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาหุปัญญาของนักเรียน อาทิ กิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ กิจกรรมเสริมหลักสูตร / ทักษะสมรรถนะ กิจกรรมตามความถนัดและความสนใจ ฯลฯ และจัดโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านทักษะทางสังคม ทักษะชีวิต ควบคู่ กับคุณธรรม จริยธรรม ให้กับนักเรียน ทั้งนี้การที่การพัฒนาหลักสูตรและกิจกรรมพัฒนาหุปัญญาเป็นหนึ่งในกระบวนการ บริหารที่สำคัญ อาจเนื่องมาจากการหลักสูตรการเรียนการสอนเปรียบเสมือนเข็มทิศสำหรับครูที่กำหนดทิศทางในการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาหุปัญญานักเรียน ทำให้จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพนักเรียนด้านหุปัญญาสู่ความสามารถเฉพาะทางดำเนิน ไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีหุปัญญาของ Gardner (2011) ที่ว่าสติปัญญาความสามารถที่ หลากหลายของบุคคลที่มีความสามารถที่มากจากการถูกควบคุมโดยสมองแต่ละส่วน และการพัฒนาสมองต้องได้รับการเลี้ยงดู จากสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม การส่งเสริมความสามารถทางสติปัญญาสำหรับทำกิจกรรมต่าง ๆ ต้องจัดให้เหมาะสมกับความถนัด และความสนใจของแต่ละบุคคล เพื่อให้พัฒนาความสามารถทางสติปัญญาของบุคคลในการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม และสังคม ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของนรารักษ์ ประจวบพร (2562) พบว่า การพัฒนาหลักสูตรการเรียน การสอน เป็นหนึ่งในกระบวนการที่สำคัญของการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา สู่ความเป็นเลิศด้านการอ่านในเขตพื้นที่การศึกษา ภาคตะวันออก และงานวิจัยของ วีรชน บัวพันธ์ (2562) พบว่า กระบวนการที่สำคัญของการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ ด้านการจัดการเรียนการสอนหุ่นยนต์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ การพัฒนาหลักสูตรหุ่นยนต์ให้ ดีขึ้น

5. การพัฒนาบุคลากร มี 5 ตัวบ่งชี้ โดยตัวบ่งชี้ดังกล่าวเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญสำหรับการบริหารเพื่อพัฒนาศักยภาพนักเรียนด้านพหุปัญญาสู่ความสามารถเฉพาะทาง โดยการจัดอบรมครู บุคลากร ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาพหุปัญญาของนักเรียน มีการสนับสนุนให้ครูได้พัฒนาความรู้ความสามารถเฉพาะด้านตามความสนใจ และพัฒนาเทคนิควิธีการสอน ส่งเสริมการเรียนรู้แก่ครูด้านการประเมินผลนักเรียน การสร้างขวัญกำลังใจให้เกิดขึ้นแก่บุคลากร รวมถึงการสนับสนุน ส่งเสริม หรือมีรางวัลตอบแทนพิเศษให้ครูที่ทุ่มเท ดูแลเอาใจใส่นักเรียนอย่างใกล้ชิด ทั้งนี้การที่การพัฒนาบุคลากรเป็นหนึ่งในกระบวนการบริหารที่สำคัญ อาจเนื่องมาจากการพัฒนาศักยภาพนักเรียนด้านพหุปัญญาจำเป็นต้องมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง ซึ่งการพัฒนาบุคลากรเป็นแนวทางหนึ่งที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรมีความรู้ความสามารถและมีความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานเพิ่มขึ้นได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีการบริหารสถานศึกษาที่ว่า การพัฒนาบุคลากรมีความสำคัญต่อการบริหารงานในสถานศึกษาเป็นอย่างยิ่ง เพราะบุคลากรจะต้องมีการปรับปรุงตนเองให้มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ จนเกิดความชำนาญการ และต้องแสวงหาความรู้เพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง ให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงของโลกยุคปัจจุบันอยู่เสมอ (อนันต์ ศรีอำไพ, 2559) และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ นรารักษ์ ประจุพรหม (2562) พบว่า การพัฒนาครูและบุคลากร เป็นกระบวนการที่สำคัญของการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาสู่ความเป็นเลิศด้านการอ่านในเขตพื้นที่การศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และงานวิจัยของ วีรชน บัวพันธ์ (2562) พบว่า การพัฒนาบุคลากร เป็นกระบวนการบริหารที่สำคัญในการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ ด้านการจัดการเรียนการสอนหุ่นยนต์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

6. การสร้างการมีส่วนร่วมของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง มี 6 ตัวบ่งชี้ โดยตัวบ่งชี้ดังกล่าวเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญสำหรับการบริหารเพื่อพัฒนาศักยภาพนักเรียนด้านพหุปัญญาสู่ความสามารถเฉพาะทาง โดยผู้บริหารควรมุ่งเน้นการบริหารโดยให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ทางโรงเรียนควรสร้างเครือข่ายผู้ปกครองให้มีการส่งเสริมผู้เรียนตามพหุปัญญา ร่วมมือกับผู้ปกครองในการออกแบบกิจกรรมที่เน้นการพัฒนาพหุปัญญาของนักเรียน รวมถึงการสร้างเครือข่ายความร่วมมือจากสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศ มีการประสานความร่วมมือระหว่างบ้านและโรงเรียน เพื่อช่วยกันส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาพหุปัญญานักเรียน หรืออาจใช้เครือข่ายผู้ปกครอง รุ่นพี่ศิษย์เก่า มาถ่ายทอดประสบการณ์ และให้ความรู้เพิ่มเติมแก่นักเรียนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ทั้งนี้การที่การสร้างการมีส่วนร่วมของภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเป็นหนึ่งในกระบวนการบริหารที่สำคัญ อาจเนื่องมาจากการบริหารเพื่อพัฒนาศักยภาพนักเรียนด้านพหุปัญญาให้ประสบความสำเร็จนั้น สถานศึกษาไม่สามารถดำเนินการได้เพียงลำพัง จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีพหุปัญญาของ Gardner (2011) ที่ว่ามนุษย์ทุกคนสามารถพัฒนาสติปัญญาแต่ละด้านให้สูงขึ้นในระดับใช้การได้ ถ้ามีการเสริมกำลังใจความร่วมมือของผู้ปกครองและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง อาจจะเสริมสมรรถภาพของสติปัญญาด้านต่าง ๆ ให้สูงขึ้นได้ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ นรารักษ์ ประจุพรหม (2562) พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม เป็นกระบวนการ ที่สำคัญของการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาสู่ความเป็นเลิศด้านการอ่านในเขตพื้นที่การศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และงานวิจัยของแว่มสนะห์ แส้เต็ง (2565) พบว่า การบริหารและจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม เป็นกระบวนการที่สำคัญของการบริหารสถานศึกษาแบบบูรณาการสู่พหุปัญญาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนบ้านประจัน

7. การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล มี 5 ตัวบ่งชี้ โดยตัวบ่งชี้ดังกล่าวเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญสำหรับการบริหารเพื่อพัฒนาศักยภาพนักเรียนด้านพหุปัญญาสู่ความสามารถเฉพาะทาง โดยทางโรงเรียนจำเป็นต้องนิเทศบุคลากรให้สามารถปฏิบัติงานได้ตามเป้าหมายที่กำหนด โดยการประชุม สัมมนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีการกำกับกำกับการดำเนินงานโครงการพัฒนาพหุปัญญาของนักเรียนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จัดทำแผนระบบการติดตามงานด้านการพัฒนาพหุปัญญาของนักเรียน จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานของบุคลากร ผลงานการเข้าร่วมแข่งขันทักษะของนักเรียน และผลการดำเนินโครงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาพหุปัญญาของนักเรียน มีการประเมินสรุปผลกิจกรรมการพัฒนาพหุปัญญาของนักเรียนทุก 3 เดือน 6 เดือน และประจำปี และนำผลการดำเนินงานการจัดกิจกรรมพัฒนาพหุปัญญาของนักเรียน มาพัฒนาและปรับปรุงการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้การที่การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลเป็นหนึ่งในกระบวนการบริหารที่สำคัญ อาจเนื่องมาจากการกำกับจะทำให้เกิดประสิทธิภาพและลดความสูญเสียได้อย่างเป็นรูปธรรม และสำหรับโครงการต่าง ๆ ในการพัฒนาพหุปัญญาของนักเรียนที่มีการติดตามอย่างสม่ำเสมอและถูกต้องแล้ว จะทำให้การประเมินโครงการนั้น ๆ ทำได้ง่ายขึ้นและมีโอกาสประสบ

ความสำเร็จสูงกว่าโครงการที่ไม่มีการติดตาม หรือติดตามอย่างไม่ถูกต้อง ครบถ้วน และสมบูรณ์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีระบบที่ว่า กระบวนการ (Process) คือ การนำเอาปัจจัยทุกประเภทมาใช้ในการดำเนินงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ เนื่องจากในกระบวนการจะมีระบบย่อย ๆ รวมกันอยู่หลายระบบ ครบวงจร ตั้งแต่ การบริหารจัดการ การนิเทศ การวัดผล ประเมินผล การติดตามตรวจสอบ เพื่อให้ปัจจัยทั้งหลายเข้าสู่กระบวนการในทุกกระบวนการได้อย่างมีประสิทธิภาพ (จันทร์านิ สงวนนาม, 2553) และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริกานต์ ทิพย์ภักดี (2564) พบว่า การควบคุม ติดตามงาน และการแก้ไขข้อบกพร่องอย่างเป็นระบบ เป็นหนึ่งในกระบวนการที่สำคัญของการบริหารจัดการห้องเรียนพิเศษของโรงเรียนระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง และงานวิจัยของแว่มสนะห์ แส๊ะเต็ง (2565) พบว่า การกำกับ ติดตาม ประเมินผล เป็นกระบวนการสำคัญของการบริหารสถานศึกษาแบบบูรณาการสู่หุปัญญา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนบ้านประจัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. การนำองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของกระบวนการบริหารเพื่อพัฒนาศักยภาพนักเรียนด้านพหุปัญญาสู่ความสามารถเฉพาะทางไปใช้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรศึกษารายละเอียดของกระบวนการบริหารอย่างละเอียด เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจอย่างละเอียดในทุกประเด็นเนื้อหา ก่อนนำไปใช้ในสถานการณ์จริง
2. การนำองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของกระบวนการบริหารเพื่อพัฒนาศักยภาพนักเรียนด้านพหุปัญญาสู่ความสามารถเฉพาะทางไปใช้ให้เกิดผลสำเร็จได้ ขึ้นอยู่กับการมีอุดมการณ์ ความมุ่งมั่นของบุคลากรในทุกระดับ รวมถึงการประเมินความพร้อมของโรงเรียน ซึ่งต้องมีการประยุกต์ใช้กระบวนการบริหารนี้ให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา
2. การนำองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของกระบวนการบริหารจากงานวิจัยนี้ไปใช้ในการบริหารเพื่อพัฒนาพหุปัญญาของนักเรียนในสถานศึกษา ควรคำนึงถึงบริบทของสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ เช่น ระดับชั้นที่เปิดสอน หรือหน่วยงานที่สังกัด เป็นต้น เนื่องจากผลจากงานวิจัยนี้เหมาะสำหรับนำไปใช้กับโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาที่มีบริบทที่แตกต่างออกไป อาจต้องมีการปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของตนเอง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อหารูปแบบการบริหารเพื่อพัฒนาศักยภาพนักเรียนรายพหุปัญญา โดยเฉพาะด้านพหุปัญญาที่มีความจำเป็นในการพัฒนานักเรียน เพื่อกำหนดแนวทางในการพัฒนาพหุปัญญาด้านนั้นต่อไป
2. ควรศึกษารายละเอียดองค์ประกอบและตัวบ่งชี้การบริหารเพื่อพัฒนาศักยภาพนักเรียนด้านพหุปัญญาสู่ความสามารถเฉพาะทางให้ครอบคลุมทุกองค์ประกอบตามทฤษฎีระบบ ทั้งปัจจัยการบริหาร กระบวนการบริหาร และผลลัพธ์การบริหาร
3. ควรศึกษาวิจัยและพัฒนารูปแบบการบริหารต่าง ๆ โดยการประยุกต์ใช้องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของกระบวนการบริหารจากงานวิจัยนี้ เช่น การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนคุณภาพ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2561). สถิติสำหรับงานวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 12). สยามลดา.
- จันทร์านิ สงวนนาม. (2553). ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 3). บุ๊คพอยต์.
- เฉลียว ยาจันทร์. (2556). นโยบายและการปฏิบัติด้านการศึกษาระดับพื้นฐานเพื่อพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน. [ดุชนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นรรนธวรรณ หมอแก้ว. (2563). การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วน 14 จังหวัดเชียงใหม่. [การค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยพะเยา.
- นรารักษ์ ประจวบพรหม. (2562). การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาสู่ความเป็นเลิศ ด้านการอ่านในเขตพื้นที่การศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. [ดุชนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยบูรพา.

- นันทยา โสภณสรัญญา. (2552). *การระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตพื้นที่การศึกษา
อ่างทอง*. [วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 8). สุวีริยาสาส์น.
- ฤทัยรัตน์ แสนศิลา. (2557). *ปัจจัยด้านการบริหารจัดการศึกษาที่ส่งผลต่อความเป็นพลเมืองอาเซียนของนักเรียนใน
โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร*. [วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วัฒนา อุปพงษ์. (2558). *การพัฒนารูปแบบการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อการส่งเสริม พหุปัญญาของนักเรียน
โรงเรียนเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. [ดุขุณิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- วิเศษ ขาวระนอง. (2562). *การบริหารสถานศึกษาโดยวิธีการเชิงระบบ*. โรงเรียนคำสร้อยพิทยาสรรค์.
- วีรชน บัวพันธ์. (2562). *การพัฒนาแบบการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศด้านการจัดการเรียนการสอนหุ่นยนต์
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. [ดุขุณิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- แวมัสนะห์ แส๊ะเต็ง. (2565). *รูปแบบการบริหารสถานศึกษาแบบบูรณาการสู่พหุปัญญา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
ระดับปฐมวัยของโรงเรียนบ้านประจัน*. *วารสาร มจร อุบล ประทรรศน์*, 7(3), 1049-1062.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560–2579)*. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2563). *รายงานการศึกษาแนวทางการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาสำหรับ
ผู้มีความสามารถในประเทศไทย*. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สิริกานต์ ทิพย์ภักดี. (2564). *การบริหารจัดการห้องเรียนพิเศษในโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของจังหวัดอ่างทอง*.
[วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อนันต์ ศรีอำไพ. (2559). *เอกสารประกอบการสอนวิชา 0501702 การบริหารทรัพยากรบุคลากรทางการศึกษา*.
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- Bloom, B. S. (1968). Learning for mastery. *Evaluation Comment (UCLA-CSIEP)*, 1(2), 1-12.
- Gardner, H. (2011). *Frames of mind: Theory of multiple intelligences*. Basic Books.